

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri
duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus
rece[n]s illustrati**

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Sexagesimusoctau[us] ar. de sc[...] vitio religioso[rum] quoru[n]dam
capitali/ q[...] est inobedie[n]tia. Q[uod] obedie[n]tia in tribus [con]sistit.
Q[uod] magis sunt adstricti obedie[n]tie religiosi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Et de compensationibus. Et de veri permutatione. Et de fidei iussibus. Et de testamentis. Et de codicillis. Et de usu. et habi. Et de usufructu. Et de pactis. Et de transactionibus. Et in similibus suis titulis. sicut cuiuslibet artisculo competet superius per se et specialiter declarato. Et probatur per sanctam regulam pure et firmi rigorem et spiritaliter et veraciter intellectam. Et per declarationes Nicolai. Et iij. Et. Elementi. Et iij. de paradiso. sepissime superius allegatas. Et per constitutiones non deviantes a declarationibus ordinis generalis. Quia. s. in. s. Nunc vero. in. p. in. ar. liij. dicit quod religiosi in vitio proprietatis offendunt in ingressu religionis: et progressu et egressu. Dico late supra quomodo offendunt in ingressu et progressu: nunc succincte dicendum est quomodo offendunt in ingressu de mundo in vitio proprietatis. Et si quidem aliqui eorum ante mortem conveniunt in idipsum et alii qui etiam de licentia prelatorum: quod in morte unus succedat alij in suo peculio maledicto. Aliqui in morte non se expropiant in manibus prelatorum: sed faceret et abscondunt que tenent in ordine vel extra. Vel non faciunt reddi pecuniam illi cuius est: vel res. Vel se expropiant cum intentione si de infirmitate convaluerint: suum peculium rehasbendi. de peni. di. s. diuortium. ij. q. i. l. de iustis. Et alii eorum faciunt legata de peculio vel missas dici pro animis suis. Vel faciunt fieri post mortem suam pectantiam fratribus. Vel relinquunt aliqua fabrica ecclesie: vel pro edificijs vel necessitatibus fratrum vel sacris vel in honore marie. Vel dant sine licentia prelatorum in infirmitate alij qua in ordine vel extra. Vel eligunt etiam intra locum fratrum aliquas sepulturam. Vel moriuntur cum deliberata dissolentia magna mortis impatientia et murmuratione. Hec omnia vitium proprietatis sapiunt et naturam. ad hoc. C. de episco. et clerici. au. ingressi. xij. q. vlt. q. in gredientibus. et. l. nunc autem. sibi. deinde iudicio eius celsante. et de testa. quia ingredientibus. et de sta. mona. c. ij. et c. super quodam. et c. cum ad monasterium. s. q. si. liij. di. abbas. xij. q. ij. non dicatis. et c. nolo. et de sepult. religiosi. li. vi. xij. q. ij. quam preposterum. Referas istas allegationes singulas ad suos singulos articulos prenotatos.

Via autem diffusius

supra de vitio proprietatis religiosorum maxime fratrum minorum: quibus frigidum et hypochritalis teporis pertractant: quia nimis diffusum sunt super eos: et vulnera disceperunt: ut vere expropiationis et paupertatis ostenderet mediana: ne se preterea crasse ignorantie valeant excusare. que tamen non excusant. et de or. ab episc. qui renun. episcopa. c. i. vbi de hoc. et de clerici. ex. mini. c. penult. vbi de hoc plene. Nunc ad alia eorum vitia: ut per eos sciatur et curentur similiter reuertamur. Et ut curati secularium clericorum et laicorum efficacius verbo et exemplo curentur: cetera et delicta. xvj. di. c. vlt. xvj. di. c. vlt. ij. q. vij. s. idem testatur. cum. c. sc.

Articulus. lxxij.

Secundum eorum

virtutum capitale inobedientia harelola. i. Re. xv. di. lxxij. s. qui. filia belial. i. absq. iugo. i. diaboli. s. Reg. c. Qui noluit subesse deo: sed et se parem facere. Esa. xliij. Ezechiel. xxvij. de pe. di. ij. si enim. contra quem et alios inobedientes dicitur. Hier. ij. A seculo confregisti iugum meum: rupisti vincula: et dixisti: non seruiam. De obedientia ista tractavi supra in ista secunda parte istius operis in materia Begardorum in tertio eorum errore in. s. tertius error. in ar. li. Et in tractatu anachoritarum. in ar. li. in. s. ex quo sponsa. s. ad hec. cum multis se. Hic tamen multa addam: sibi dicta minime repetendo. Secundum vero ea que no. xij. di. in summa. et que no. Raymondus in summa sua in tertio li. in titulo de summa precepti. **C B Obe**

Obedientia tribus implet.

dientia in tribus consistit. in reuerentia exhibenda. in mandato suscipiendo in iudicio subeundo. Reuerentiam debet minor: ut assurgat maior: et det ei proprium locum et primum in choro: in mensa: in sedendo: et eundo: et vultus modum. nisi minor in ordine maior: administratio sit commissa. Unde archiepiscopus vel presbyter debet archidiacono reuerentiam ratione maioris administrationis: licet ordinem maior sit. xv. di. per lectis. vltra medius. s. archiepiscopus ter. et no. xv. di. in nouo. in glos. ar. q. Et in Hug. quilibet cardinalis presbyter vel diaconus maior est: sicut episcopo. et no. Archid. post eum. ij. q. vij. qua. q. licet glos. dicat contra. s. curia Romana in suo ritu cum Hug. tener. Obedientia iudicialis precepti debetur ei tantum qui preest in administratione vel iurisdictione. vij. q. i. q. frater. et de ma. et obe. s. si venerit. nec est petenda per iuramentum: nec per chartulas confirmanda. et de ma. et obe. legatur. nisi a suspecto et a se cotumac. et de ma. et obe. cum in ecclesijs. Forma obedientie manualis qua subditus religiosus prestat suo prelati: et prelati inferiori: superioris prelati: et de simo. de ed. de desiam. Virtus seu efficacia precepti est quod subditus teneretur de necessitate obedire precepto sui prelati vel mandato. als peccat sicut Ray. mortaliter. xij. q. i. quod preceptum. immo harelolis eridololatra dicitur. lxxij. di. s. qui. i. Re. xv. Quasi peccatum harelolandi est repugnare: quasi scelus idololatrie nolle acquiescere. vbi dicit expositio. Idolum hominis est quicquid plus quam deum colit ac diligit. si quis ergo inobedientie voluntas sua iudicium est. cuius minus contempta dei voluntate sequuntur. et quicquid ipsa insisterit quasi sacrosanctum adoratur. Et hoc intelligas quod prelati precepti licitum. i. s. in deum et officium suum xvij. q. ij. hoc tamen. q. ij. qui resistit. et c. iulianus. qd. p. in paliter debet esperare circa correctionem et salutem animarum. Secundario circa discretam et vrilien dispensationem rerum ecclesie. Unde si preceptum aliquid contra deum vel regulam: non est obediendum. et si certum in sacra regula beati Francisci continetur. et. xi. q. ij. si idem qui preest. cum. ij. c. se. in. p. c. iulianus. cum. c. sequen. et de na. et obe. cum in ecclesijs. et. p. c. ne dei. et de iur. iuran. c. q. si. Si autem dubitatur subditus vtrum sit contra deum illud quod precipitur vel non: obediat in dubio. c. di. contra morem. in prin. legitur et no. xvij. q. i. quid culpatur. in vlt. glos. et de tempo. ordi. c. ad aures. in glos. rita. patet. et c. dilectus. in glos. hic habes. Nisi esset tale dubium in quo multo modo excusabilis esset ignorantia. puta circa articulos fidei ecclesie sacramenta precepta vel prohibitiones domini vel generale statutum ecclesie. xvj. di. obediens. xxvij. di. c. i. c. qui ea. **C A** Religiosi autem legem legis sunt adstricti obedientie quam seculares. xv. q. i. non dicatis. et de off. ordi. na. quanto. Qui sine obedientia superioris viuunt in ecclesia Simonis. i. obediens Petri non viuunt. Christus enim ascendit in vna Simonis nauem. Luc. c. v. ut qui christi et sui vicarij seruus est: in obedientia ecclesie viuat. xv. di. in memoria. et c. nulli. Unde et christus multum in Bethania. i. in domo obedientie versabatur. Jo. xij. q. i. ipse precipue obediens fuit usque ad mortem. Jo. iij. et. vi. et Phil. ij. Et sicut Berni. potius voluit perdere vitam quam obedientiam. Unde inobedientes sine capite viuunt. et in canone acephali. i. sine capite iudicantur. xij. di. nullo la. Et inobediens morte corporalis spirituali condemnatur. et de ma. et obe. si quis venerit. vbi de hoc est quod si legit. per venerabile. s. rationibus. **C D** Est et sciendum sicut beatum Antonium de ordine minorum predicatum est in mium super euangelium. Quid eritis. Dant. et. q. vera obedientia habet in se. que ipse colligit de verbo. Esa. xxxv. Germinans germinabit et exultabit letabunda et laudans. Vera obedientia est humilis: deuota: festina: iocunda: et perseverans. Humilis: in corde. hoc est. Seruans: in actione. Superbum enim Alii. Belial. i. absque iugo vult esse: et alios subiugare. humilis autem subesse. Unde impossi-

Et obedientia tribus implet.

fibile est quem esse verum obedientem nisi si verus hu-
militas. Unde quum Dat. rj. ch. istus dicit Tollite iugum
meu. sequitur. Dicitur a me q: mitis sum et humilis corde.
q. d. Nunq: portabitur iugum obedientie nisi fuerit humilis
Deutor. in voce hoc est. Verminabit. et humilitate em-
coridis procedit de uotio uocis. Unde et Dat. rj. dicitur
Dicitur a me q: mitis sum exteri? et humilis corde interi?
Unde Bern. Collatance sunt humilitas et mansuetudo.
Et sicut presumptio ab elatione sic vera mansuetudo ex
vera humilitate procedit. Festina in iustione cui coeoz
dat Frustrabit. Frustrabit inq: ad currenda via. ps. xvij.
Focida in tribulatione hoc est Terabuda. Act. v. Roma.
v. Perseuerans in precepti adimpletioe. hoc est laudas
quia omnis laus in fine canitur. Dat. rj. r. r. r. de pe.
di. s. euditer. h. Tre illud. vij. q. i. suggestum. Et de
bet etiam habere obedientia tres alias conditiones que
notant. i. Dacha. r. i. i. Siluit terra iuda omnib? dieb? Si
monia. que sicut enim bona gentis sue. et placuit illis pore
llas eius. Dies Simonis lux est obedientie. Simon enim
(vr dicit) obediens in re peratur. Tres aut sunt conditioes
vere obedientis et obedientie. Debet enim esse grata/pu-
na sollicita. Grata sine murmuracione et contraditioe.
et hoc no. ibi. Siluit terra. Verus em obediens no murmu-
rat nec recalcitra sed silet meret ore. dicit gallice. Sache.
factum est. quia in corde bono suo pro facto habet verbu
polaritac si iam fecisset. et vouti sibi pro opere reputatur.
de pe. di. v. v. v. circa p. i. di. i. Item pura sine propoz
commodi carnalis intentione. et hoc notatur ibi. Quesi-
uit bona gentis sue. non sibi sed alijs per suam obediens
tiam que sicut bonum. q: obediencia charitatis. i. Pe. ij.
p. h. n. no querit que sua sunt. i. ad Loy. r. i. i. vij. q. i. sunt
in ecclesia. Sunt enim quidam qui bene obediunt sine
murmuratione sed ipsi commodum suum considerant:
non aliozum. Item sollicita vel festina. et hoc no. ibi. Pla-
cuit illis possessas eius. Quidam enim ita tarde et confus-
se et indolore implent obedientiam: q: nulli placet possessas
eorum. i. obediencia per quam verus obediens super se-
ipsum possessatem habet. Prouer. r. i. i. Vir obediens loquitur
victoriam. Hinc em verus obediens omnia membra
corporis exterioris: et voluntatem suam interioris. Bern. Le-
rus obediens mandatum non procraftinat. sed parat au-
res auditu suam vocem: manus operi: pedes itinert: et
se totu intra se colligit vt mandatum peragat imperatis.
Verus ergo obediens debet esse silens a murmuracione
purus in intentione: placens sine excusacione: silens ore:
purus corde: placens opere. Unde et dicebat almus Fra-
tiscus. Fratres: non faciatis me verbum repetere. ad hec
est de ma. et obe. legebatur. et. c. cum in ecclesia. s. cum igitur
tem. in p. i. d. i. debite ac humiliter obediunt. c. oi. cotra mo-
rem. in p. i. d. i. Ad istam sancta obedientiam subeunda
induct dominus: quum ait Dat. rj. Tollite iugum me-
um super vos. Quis non obediatur illi qui imperat ventis
et mari: et obediatur ei? Dat. r. i. i. vij. q. i. r. i. i. r. i. i. r. i. i.
Unde et ecclesiastici ultimo. Comparate vobis sine
arguto sapientiam. et collu vestrum subijcite iugo ei? et.
c. i. In verbo autem domini p. Tollite et. c. tria de obe-
dientia in super dicuntur. q: debet esse voluntaria a p. i. i.
cipio vt ait Tollite. q. d. Non impono vobis vt bobus vel
asinis: sed vos vt homines tollite vobis si vultis. Domi-
nus em filios scz voluntarios vult habere non seruos /
scz coactos. r. i. i. q. v. i. s. et h. i. a. Unde in edificio tabernas
culi dicit Moy. i. s. r. o. r. v. Ab homine qui offert vitro ac-
cipiet. Et Ambro. de beata vita. Voluntarium sibi mis-
seram elegit christus. voluntarium seruum sibi diabolus
auctonatur. r. v. q. i. non est. Et fm hoc male faciunt illi qui
ponunt filios et filias suas inuitos in monasterio. cotra illud.
Voluntarie sacrificabo tibi et. ps. liij. Unde et canon. Qd
enim quis non eligit nec optat: profecto no diligit. quod
autem non diligit: facile contemnit. Nullum igitur bonu
nisi voluntarium. r. x. q. i. i. p. r. e. s. e. n. s. d. i. c. i. t. i. n. t. e. g. r. i. t. a. s. c. o.:

polis res est voti: non precepti. r. r. i. q. i. i. n. t. e. g. r. i. t. a. s. v. b. i. e. t
notatur q non potest quis compelli ad seruandam res-
ligionem strictioem q: promissis. r. r. i. i. d. i. g. e. s. t. a. i. n. g. l. o. f.
ar. et. r. e. d. e. v. e. l. m. o. r. e. l. a. t. u. m. i. n. g. l. o. f. i. n. p. e. n. a. m. et. f. a. c. i. t. q. d.
no. l. e. r. i. i. d. i. c. i. i. n. g. l. o. f. h. i. c. r. e. s. p. o. n. d. e. r. h. p. r. o. m. o. t. o. s. e. n. i. m.
et. f. a. c. i. t. q. d. n. o. r. i. q. i. i. s. I. t. e. m. e. s. t. q. u. a. n. d. o. i. n. g. l. o. f. a. b. h. o. c. l. o.
c. o. C. B. U. n. d. e. r. t. e. n. e. t. l. l. u. g. q. n. o. n. t. e. n. e. t. u. r. m. o. n. a. c. h. u. s.
obedire abbati nisi tantum in his que spectant ad imperi-
um abbatis. Si enim abbas velit ei iniungere strictioem sequendu
vitam: bene potest. sed ei non tenetur monachus obedire
vr p. c. non est. r. c. p. r. e. s. e. n. s. et. c. g. e. l. s. a. et. s. i. c. h. o. r. i. q. i. s. n. o. n. d. i.
c. a. t. i. s. Et hec fuit etiam sententia Cinc. et de maiozita.
et obe. dilecta. facit pro hoc quod no. p. i. q. i. i. i. n. s. u. m. m. a. i. n.
s. i. p. o. h. o. c. f. a. c. i. t. s. s. d. e. r. e. g. u. l. u. r. f. a. c. t. u. m. a. i. u. d. i. c. e. r. v. i. i. q. i. h. o. c.
t. a. n. t. u. m. Et facit pro hoc quod no. Jmo. et de constit. cu
omnes. s. i. n. g. l. o. f. i. s. c. a. u. e. a. r. t. i. e. p. i. s. c. o. p. u. s. I. d. e. m. t. a. m. e. n. J. n. o.
n. o. t. e. n. e. t. q. l. o. c. u. m. h. a. b. e. r. i. n. d. e. r. i. c. i. s. n. o. p. r. o. f. e. s. s. i. s. n. a. m. p. r. o. f.
f. e. s. s. i. s. a. u. t. e. r. i. o. r. e. s. c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. s. et. o. b. s. e. r. u. a. n. t. i. e. p. o. s. s. u. n. t.
i. n. d. i. c. i. v. r. n. o. e. s. t. d. e. r. e. g. u. l. a. s. u. p. e. r. e. o. l. i. c. e. r. e. o. r. u. m. o. r. d. o. s. i. n. e.
c. o. m. m. u. n. e. c. o. n. s. e. n. s. u. m. u. t. a. r. i. n. o. n. p. o. s. s. i. t. e. s. t. q. d. m. e. c. a. u. s. a. c. u. m
d. i. l. e. c. t. i. I. d. e. m. e. t. i. a. m. t. e. n. e. r. u. n. t. l. l. u. g. et. l. a. u. r. i. q. i. i. n. s. u. m. m. a.
Et Jo. an. et de sta. regu. c. v. n. i. c. o. i. n. g. l. o. f. s. e. d. q. u. o. m. o. d. o.
d. o. et. d. e. r. e. g. u. q. d. o. m. n. e. s. E. g. o. a. u. t. e. m. i. n. h. i. s. d. i. s. t. i. n. g. u. o. q. a.
a. u. t. f. a. c. i. u. n. t. c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. s. a. u. t. e. r. i. o. r. e. s. c. o. n. t. r. a. r. e. l. a. t. i. o. n. e. m
r. e. g. u. l. a. r. i. s. o. b. s. e. r. u. a. n. t. i. e. v. t. q. u. o. d. p. r. o. m. i. s. e. r. u. n. t. p. l. e. n. e
o. b. s. e. r. u. e. n. t. Et tunc teneo cum Jmo. et sequacibus. et ita
v. i. d. e. t. u. r. f. u. i. s. s. e. m. e. n. s. s. u. a. i. n. p. r. e. c. i. s. u. p. e. r. e. o. s. u. b. t. i. l. i. t. e. r. i. n. t. u. e. s.
t. i. q. i. l. o. q. u. i. t. u. r. d. e. c. o. m. m. e. n. t. u. i. n. m. o. n. a. s. t. e. r. i. o. r. e. l. a. t. a. t. o. S. i. a. u.
t. e. m. o. b. s. e. r. u. e. t. u. r. o. b. s. e. r. u. a. n. t. i. a. r. e. g. u. l. a. r. i. s. p. r. o. m. i. s. a. n. o. n. c. r. e. s.
d. o. q. u. o. d. u. r. i. o. i. o. b. s. e. r. u. a. n. t. i. a. p. o. s. s. i. t. i. m. p. o. n. i. t. i. s. i. c. t. e. n. e. o. c. u. i. p. u.
m. i. s. U. n. d. e. s. i. f. i. e. r. e. t. c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. o. q. f. r. a. t. r. e. s. p. r. e. d. i. c. a. t. o. r. e. s. e. t.
m. i. n. o. r. e. s. t. e. n. e. r. e. n. t. u. r. i. e. i. u. n. a. r. e. q. u. a. l. i. b. e. t. s. e. p. t. i. m. a. d. i. e. v. e. s.
n. e. r. i. s. i. n. p. a. n. e. et. a. q. u. a. n. o. n. t. e. n. e. r. e. t. u. r. h. o. c. s. e. r. u. a. r. e. q. u. i. a. a. d
h. o. c. e. o. s. e. o. r. u. m. r. e. g. u. l. e. n. o. n. o. b. l. i. g. a. n. t. S. i. a. u. t. e. m. t. a. l. e. s. c. o. n.
s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. s. e. s. s. e. n. t. p. e. n. a. l. e. s. p. r. o. t. r. a. n. s. g. r. e. s. s. i. o. n. i. b. u. s. q. u. e. f. i. e. s.
r. e. n. t. a. d. t. a. l. e. s. t. e. n. e. r. e. n. t. u. r. p. r. o. f. e. s. s. i. q. u. i. a. p. r. o. p. e. n. i. t. e. n. t. i. a. i. m.
p. o. n. u. n. t. u. r. q. u. a. m. t. e. n. e. n. t. u. r. f. a. c. e. r. e. et. a. d. q. u. a. m. p. o. s. s. u. n. t. c. o. s.
p. e. l. l. i. r. i. i. q. i. s. p. r. e. d. i. c. a. n. d. u. m. a. l. s. i. n. i. u. s. t. u. m. et. i. n. i. q. u. u. m. v. i. d. e. s.
r. e. t. u. r. q. a. l. i. q. u. i. s. c. o. g. e. r. e. t. u. r. a. d. s. e. r. u. a. n. d. u. m. a. m. p. l. i. u. s. q. p. r. o.
m. i. s. i. t. e. t. q. u. o. d. e. s. t. s. u. p. e. r. e. r. o. g. a. t. i. o. n. i. s. a. d. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. et. o. b. l. i.
g. a. t. i. o. n. e. a. d. d. u. c. e. r. e. Dat. r. i. i. ar. b. o. n. u. i. r. i. i. q. i. q. u. i. s. q. s.
et. a. r. r. v. i. i. q. v. i. i. a. l. l. i. g. a. t. I. t. e. m. q. o. b. l. i. g. a. t. i. o. e. s. t. d. e. v. o. v. i. i.
d. e. p. s. l. y. v. C. l. o. u. e. r. e. et. r. e. d. d. i. t. e. Et illud ps. cv. G. l. o. r. a. m. e. a.
r. e. d. d. a. m. e. s. t. d. e. v. o. r. o. m. a. g. n. e. e. r. g. o. a. s. e. n. s. u. c. o. n. t. r. a. r. i. o. q. u. o. d
n. o. n. v. o. u. i. n. o. n. r. e. d. d. a. m. n. i. s. i. c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. o. a. n. n. e. x. a. e. s. s. e. t. v. o. r. o.
a. r. s. q. i. i. s. i. q. u. i. s. o. b. i. e. c. e. r. i. t. A. d. p. r. a. d. e. s. t. a. r. e. c. i. v. b. i. i. m. p. o.
n. i. t. u. r. c. l. a. u. s. u. r. a. p. r. e. s. e. n. t. i. b. u. s. p. r. o. f. e. s. s. i. s. n. o. p. r. o. m. i. t. t. e. n. t. i. b. u. s.
e. a. m. R. e. s. p. o. n. d. e. o. q. i. n. f. e. m. i. n. i. s. r. e. l. i. g. i. o. s. i. s. a. d. c. a. s. h. i. t. a. t. e. m
s. e. r. u. a. n. d. a. m. p. r. o. p. t. e. r. s. e. g. u. m. o. b. i. l. e. a. n. n. e. x. a. e. s. t. et. c. o. n. s. e. q. u. e. n. s.
q. u. e. m. a. d. m. o. d. u. m. c. l. a. u. s. u. r. a. v. r. d. a. r. e. c. o. l. l. i. g. i. t. u. r. d. e. v. e. r. b. i. s. et
d. e. m. e. n. t. e. i. l. l. i. c. et. a. r. a. d. h. o. c. e. s. t. d. e. i. u. d. i. c. i. m. u. l. i. e. r. e. s. l. i. v. i. U. n.
d. e. q. d. i. n. a. v. a. g. a. r. i. v. o. l. u. i. t. s. u. p. r. a. t. a. f. u. i. t. B. e. n. e. d. i. c. t. u. s. d. e. p. e.
d. i. v. c. i. a. d. f. i. v. i. n. d. e. S. e. n. e. c. a. J. u. s. t. i. t. u. s. b. o. n. e. v. i. t. e. et. m. e. n. t. i. s. et
b. e. n. e. c. o. n. s. t. i. t. u. t. e. e. s. t. v. t. a. l. i. q. u. i. s. s. c. i. a. r. h. a. b. i. t. a. r. e. S. i. c. e. t. i. a. n. a. r. y.
r. a. t. B. e. g. i. n. i. l. i. d. i. a. l. o. g. o. u. m. d. e. b. e. a. t. o. B. e. n. e. d. i. c. t. o. q. u. i. r. e.
c. e. s. s. t. a. m. a. l. i. s. m. o. n. a. c. h. i. s. et. h. a. b. i. t. a. u. i. t. s. e. c. u. m. a. d. h. e. c. v. i. i. q. i.
s. h. o. c. a. u. t. e. m. i. n. f. i. r. v. i. i. q. i. s. e. c. c. e. s. e. c. u. m. A. n. t. i. q. u. a. e. t. i. a. c. l. a. u.
s. u. r. a. i. m. m. i. t. u. r. f. e. m. i. n. a. r. u. r. v. i. i. q. i. d. i. s. t. i. n. u. i. t. i. b. i. e. t. r. a. p. o. s. i.
t. a. m. p. o. r. t. a. m. et. C. B. S. e. c. u. n. d. o. o. b. e. d. i. e. n. t. i. a. d. e. b. e. t. e. s. s. e.
i. u. s. t. a. i. n. i. s. q. u. e. s. u. n. t. f. i. m. d. e. u. m. v. r. s. h. i. c. i. n. t. e. l. l. i. g. a. s. c. u.
i. j. s. e. s. a. r. i. s. p. r. o. b. a. r. u. m. e. s. t. q. u. i. a. i. n. i. y. a. l. i. s. p. r. o. m. i. s. s. i. s. f. i. d. e. s. e. s. t.
r. e. s. c. i. n. d. e. n. d. a. r. i. i. q. i. i. n. m. a. l. i. s. Et ideo dicit Jugu. m. e. n. i. J. u. g. u. m.
E. s. t. a. u. t. e. m. t. r. i. p. l. e. x. i. u. g. u. m. p. r. i. m. u. m. e. s. t. p. r. o. p. t. i. e. v. o. l. u. n. t. a. r. i. s.
q. u. o. d. n. o. e. s. t. s. i. m. p. l. e. x. i. m. u. l. t. i. p. l. e. x. q. i. s. i. n. g. u. l. i. s. e. n. s. u. s. i. u. g. u. s.
s. u. u. m. i. m. p. o. n. u. n. t. U. n. d. e. L. u. c. r. i. i. i. J. u. g. a. b. o. u. m. e. m. i. v. i. d. e. s. t.
c. u. r. i. o. s. i. t. a. t. e. s. e. n. s. u. u. m. n. o. s. i. n. e. l. a. b. o. r. e. m. a. g. n. o. a. c. q. u. i. s. i. u. i. t. v. a. s.
g. a. i. n. u. e. s. t. i. g. a. n. d. o. et. i. n. e. i. s. d. e. l. e. c. t. a. n. d. o. s. i. c. u. t. e. n. i. m. i. u. g. u. p. r. e.
m. i. t. c. e. r. u. i. c. e. m. i. t. a. s. e. n. s. u. s. r. a. t. i. o. n. e. m. P. a. p. i. e. U. n. d. e. A. u. g. u.
L. u. i. i. e. x. t. e. r. i. o. r. s. e. n. s. u. s. c. a. r. n. i. s. b. o. n. o. s. u. o. v. i. t. u. r. i. n. t. e. r. i. o. r. s. e. n. s. u. s.
m. e. n. t. i. s. d. o. m. i. n. i. Et I. s. a. a. c. d. e. v. i. t. a. c. o. n. t. e. m. p. l. a. t. i. u. a. d. i. c. i. t.

Quate-
nus obi-
tus sequendu
fit abba-
ti

Jugu-
m. i. n. e. n. i.
volunta-
tis.

Quum mēs a sensibus exterioribus trahitur: cum eis cibum comedit bestiarum. Quum vero sensus trahitur a mente: cum ea cibum comedunt angeli: cum vnde dicitur ibi in Luca. *Et probare illa. Ecce vitium curiositatis. h si nemo potest duobus dominis servire. Dat. vi. et Luc. xvii. et de pe. di. ii. Romanos. n. nemo potest quātō minus. v. ryanis contra animam et rationem ryanizantibus. Unde Bern. Qui iuga iumentorum emittit iumentis solidior: et bestialis: bestis computatur. Si optas iugum: tolle super te iugum christi: non graue sed leue et suave: quod non infligit laborem: sed tribuit requiem. dimitte cupiditatem: et elige charitatem. Iugum etiam proprie voluntatis quod graue fit ostenditur Job. vii. Posuisti me contrarium tibi: et factus sum mihi inimicus grauis. Ubi dicit Bern. Nullū mihi improprietatis onus me ipso. nulla farina grauior: est. factus sum mihi talentū plumbi: et refedit iniquitas super illud. Zach. v. vii. *Deec. x. Confunderet israel in voluntate sua. C. V. Dm iugum est diabolice dñariōis. de quo Esa. r. Auferet onus de humero tuo et iugum de collo tuo: et cōputrescet iugum a facie olei. i. a pñentia miser cordis deit vncione spūs sancti. qui dicit Bern. xxx. Cōtra iugū eius vncione spūs sancti. qui dicit Bern. xxx. Cōtra iugū eius vitula docta diligere triturā. q: sicut vitula spōre accedit ad iugum vt comedit de frugibus areciti peccatrix aia sponte se subdit diabolo propter appetitum delectatiōis in momentanea. *C. V. C. Est iugum diuine iustitiās. de quo hie. Iugum meum suave est. et pcedit. n. Dat. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis. Ubi Aug. de verbis dñi. Quare em oēs laboramus nisi q: sum? homines rales lutea vasa portantēsque faciunt iniūces angustias: si si angustiantur vasa carnis: dilatent spatia charitatis. Ad qd ergo dicit. Venite ad me omnes qui laboratis: alibi vt non laboreris. Item ibi Hilarius. Regis etiā difficultatibus laborantes et peccatis seculi oneratos ad se aduocat. Itē Hieronymus ibi. Grauia em esse onera peccati et Zacharias ppheta testatur. v. c. iniquitatem dicens sedere super talentum plumbi. Et psalmista cōpleuit ps. xxi. iniquitates mee aggrauate sunt sup me. Item Reg. xxi. ppheta Alperum etiā iugum et dura feruit? et pōtus est subesse teporalibus: ambire terrena: retinere labentia: velle stare in nō stantibus: appetere quidem transeūtia: s; cum transeuntibus nolle transire. Dum em contra votum cuncta fugiunt que pius mentē et desiderio ad e priōnis afflitterant: post et pauore amissionis pēnunt. Item Chyso. Non autem dicit. Venite ille et ille. sed omnes qui in solitudinibus: qui in tristitijs: qui in peccatis estis. nō vt expetam notas: sed vt soluiam peccata: venite. non indigeo vestra gloria. s; q: volo vestram salutē. Unde et dicit. Et ego reficiam vos. Non dixit. saluabo solūm. s; (quod multo amplius erat) reficiam vos. i. in omni quiete constituam. Rabanus. Non solum exonerabo: s; interna refecione saturabo. Item Remigius. Venite dicit non pedibus s; moribus. non corpore: sed fide. Iste namq: est spūalis accessus quo quisq: deo appropinquat. Ideo sequitur. Tollite iugum meū super vos. Raban. Iugum christi est euangeliū christi: quod iudeos et gētes in vnitare fidei cōiungit et sociat. hoc autē sup nos iubemur sumere. i. in honore habere: ne forte ponentes. i. pñe illud contemntes lutulentis vncionibus pedibus cōculcemur. Unde subditur. Discite a me. Aug. de verbis dñi. Non mūdum fabricare: non in ipso mūdō miracula facere. sed q: miris sum et humilis corde. Magnus esse vis: a minimo incipe. Cogitas magnam fabricam cōstruere celsitudinis: de fundamento pius cogita humilitatis. Et quātū quisq: vult superimponere maius edificium: tanto altius fudit fundamentum. Quo autem perueniturum cacumē nostri edificij. vsq; ad cōspectum dei. Rabanus. Discens dñi q: nobis est a saluatore nostro vt sumus mitres morib? et humiles mentibus. neminem ledamus. neminem con-***

demnemus. et virtutes quas foris ostendimus in opere intrus tenemus in corde. Chyso. Et ideo incipiens diuinas leges ab humilitate incipit: et maximum premium ponit dicens. Et inuenieris requiem animabus vestris. Hoc enim maximum est premium. Non enim alij effectus vtilis solūm: sed et ipsium requiescere facis. et antequam hanc tibi dat retributionem. in futuro autem perpetua gaudebis requie. Et ne formidarent q: dixerat onus et iugum. subdit. Iugum meum suave est: et onus meum leue. Hilarius. Iugi autem suauis et leuis oneris blandimenta proponit. vt credentibus eis boni sciētias blandimenta proponit. vt credentibus eis boni sciētias blandimenta proponit. quod ipse solus nouit in patre. Reg. iiii. mo. Quid graue mentis nostre ceruicibus imponit: qui vitare omne de fideliū quod perturbat precipit: qui declinari laboriosa mundi huius itinera ad monet? Item Hilarius. Et quid iugū ipsius suauis? qd hoc onere leu? pbat fieri. sed se abstinere: bonum velle. malum nolle. amare omnes. odisse nullum: eterna consequi: presentibus non capere. in se alteri quod sibi perpetui sit molestū. Rabanus. Sed quomodo iugum christi suave est. qm supra dicit Aug. vii. Arca est via que ducit ad vitam? Sed quod angulo initio incipit: processu temporis inestabili dilectionis blandamine dilaturat. Item Aug. Qui iugum domini iurē pida ceruice subierunt: tam alacriter difficillima pericula patiuntur: vt non a laboribus ad quietem sed a quiete ad laborem vocari videantur. Sed profecto a deo spūritu? qui in exterioribus corruptiōe hominis. h. Ex. iiii. interiorē renouaret. Ephe. iiii. de die in diem. et quastata requie spirituali in affluentia delicarum dei in spe future beatitudinis omnia presentia deliniret: et omnia graua releuaret. Secari et vti se homines patiuntur: vt dolores acrios eterni aliquādo dolorum peccati redimantur. Quibus tempelantibus vel penit impoanunt sunt mercatores: vt diuitias venturas acquirant. Sed qui has non amant: eadem graua patiuntur. Qui vero amant: eadem quidem sed non graua part vident. Omnia em seua et immania pro suis facilia et prope nulla efficiunt. Quanto ergo facilius ad veram suam beatitudinem charitas facit quod ad miseriam quantum ponit cupiditas fecit? Hieronymus. Quomodo etiam leuitas est lege euāgelium: quum in lege. Ego. et homicidij et adulterij: in euangeliō. Dat. v. de pe. di. homicidij. et c. si cui. ira et concupiscentia puniant? In lege em multa peccata sunt: que apokolus nō posse compleri plenissime docet. ad Romanos. In lege opera requiruntur: in euangeliō voluntas queritur. que et si effectum non habuerit mei premium non amittit. de peni. di. i. vorum. in peni. di. et peccatum facit. xxxii. q. v. non nisi. Euangeliū ea peccat que possumus: scilicet ne cōcupiscamus. hie in nostro arbitrio est lex: quum voluntatem non puniat. de peni. di. s. cogitatio. puni effectum ne a dulterij facias. Sūge in persequone aliqua virginem prostitutam. hec apud euangeliū quia voluntate non peccat. virgo sulcipitur i lege qsi corrupta repudiata. xxxii. q. v. si qe. a. s. est. s. sub. C. de pudicitia. *C. Est autem iugum christi suauis. Primo dicitur propter dominationē: q: sicut bic ait Aug. qui hinc iugo suauis subditur. cuncta habet subiecta. i. ad Eoz. iij. Omnia vniuersa sunt. xxxii. q. vii. q. autem. in fi. *C. Secundo propter obsequia vnciones. Magna enim suauitas est in obedientia et ad lacum implerione mādato: um dei. ps. cxviii. In via testamōiū tuorum tuorum delectatus sum et. idem. cxviii. In custodiendis illis retribuit multa. Ubi dicit Aug. Non aite pro custodiendis. sed in custodiendis. quia non tantum pro eis red datur premium. sed hic in eorum custodia magna est gaudium. Ecl. xxiij. Nihil dulcius q respicere in mōdatis domini. Uincio hec. sicut dicit Bernar. Andream fecit amplexu crucem gaudentem. Laurentium irridere carnificem. Stephanum. Act. vii. pro lapidantibus hie re genua in oratione. Et aplos gaudere in tribulatione. Act. v. ps. iiii. In tribulatione dilatasti mihi. ij. Cōmūti.**

Jugum diaboli

Jugum diuine fionis,

Sicut abundant passiones christi in nobis: ita et per christum abundat consolatio nostra. Unde et ps. cxx. Magna multitudo dulcedinis tue dñe quam abscondisti inimentibus te. Ubi dicit Bern. Videns quodammodo memoriam suavitatis huius anima sancta exprimere gestum: verba multiplicat. hanc dulcedinem nemo experit: in expertus ignorat. q. nemo scit nisi q. accipit. Apoc. ij. Et ad gustandum nos dauid inuitat dicens. ps. xxxij. Gustate et videte. Item Bern. Hanc suauitatem docet vnctio: nō lectio. Eccl. xliij. Sps me sup mel dulcis. Bern. Adeo dulcis vt ne ipsa quidem mortis amaritudo lig amarissima queat illi dulcedini pualere. Quid ergo non temperet illa dulcedo: q. ipsa morte facit dulcissimā? Jone. i. Tollite me et mittite in mare: et cessabit mare i vo bis. Hoc est lignus quod ipsas aquas amaras per Moy sen dulcorauit. Exo. xv. de con. di. ij. reuera. Hec est farina q. pulmentū pphetarū p. Heliēū sapoauit. iij. Reg. iij. Hec est sal federis quod nulli sacrificio desse iubet. Reg. iij. v. i. Unde Job. vi. Numquid pot comedi insulsū qd non est sale conditū? Hec dulcedo est etiam illa consolatio et manna quod datum est filiis israel in deserto hui' p. egri nationis: donec terram pmissionis intrarent: que est terra iuentium. Exo. xvi. Danc iacuit ros p circuitum castrorū: q. germen diuine consolationis extinguit feruorem concupiscentie carnalis: et ab aduersariis vndiq. nos defendit. Quumq. operuisset superficiem terre: q. gaudium cōscientie resulat in facie. apparuit in solitudine. i. in contemplatione minutū. ppter subtilitatem cognitionis. quasi pilolum. ppter suauitatem contritionis. in similitudine p. candorem h. per munditiam sanctitatis: et in pinguat per affectum pietatis. Quod quum vidissent filii israel: dixerunt manhu. i. qd est hoc: quibus ait Moy ses. Hec est panis que dedit vobis dñs ad vescendum. de con. di. ij. reuera. Hec est promissio quā pmitit dñs ad se venientibus. in p. c. Dar. xj. Venite ad me omnes et ibi reficiam vos. Quisquid est in hoc mundo: hanc gratiam et suauitatem non pot cōparare. Hec est multitudo dulcedinis: de qua dictum est. Delicie cordis pimitie spūs: panis quotidianus stipendium militie: centuplum huius vite. de quo Matt. xij. Tertio est suauis hoc iugū dñi ppter promissionem. q. magna est spes mercedis. vii. ij. ad L. iij. Id quod in pñti est momentaneum et leue tribulatiois nostre. supra modū i. sublimitate eternū glorie pondus operatur in nobis. q. d. Tribulatio est quantitas et modica: duracione momentanea: acerbitate mensurabilis: finita in loco calamitatis: s. glorie quatitate in inēsa duracione eterna: dulcedine inestimabilis in loco amicitatis. Eccl. xxxvij. Unguentarius faciet pigmenta suauitatis: et vnctiones conficiet sanctitatis. Quarto propter amorem. In geh. xix. Videbant Jacob pauci dies quibus seruitur pro Rachele: p. amorem magnitudine. Bern. Nihil credentibus impossibile: nihil amantib' difficile: nihil asperū mitibus: nihil humilibus arduū: repititur quibus gratia fert auxiliū. et obediendi deuotio lenit imperium. Quinto propter precedentium patri considerationē. Heb. xij. Habentes in postam tantā nubē testium. i. multitudinem martyrum per patientias curram' ad ppositum nobis certamen. Unde Greg. Si facta recolamus precedentium: difficilia non erunt que toleram'. Sexto propter subleuationem. q. licet simus sub onere: redens tamen a superior: onus leuat. Sicut mater quicq. portat onus super caput filij sui: et tñ ipsum reputat portare. sic et dñs suū bonum tribuit nobis ad meritum: licet ipse operetur. Bern. xv. Redidit Abraam deo: et reputari est ei ad iustitiam. De isto iugo etiam scripsi. s. in ar. vi. in s. aleph. n. c. th. p. h. reth. bonus est. s. hic plenus. s. a. in pin. istius. n. partis. s. iam nunc. in tex. interiorum in vijs. s. ar. Tertio obedientia debet esse deuota. vñ ait Suppos. vt in honore habeatis. non subter. vt cōrematis. Unde iad Lox. r. Colof. iij. Omnia in gloria dei facite. Et an

ti. Fasciculus myrrhe dilect' me' mihi. vbi dicit Bern. Non fascem s. fasciculum dicit dilectū. q. leue pro ipso amore ducit quicquid laboris imminet et doloris. Inter vbera mea commorabitur. Bern. Habeto illum semper nō retro in humeris: s. ante p. oculis. vt portantes et nō odorantes et onus premat et odor non erigat. Item de obedientia. s. Re. s. Loquere dñe: q. audit. feru' tuus. Esa. vj. Ecce ego: mitte me. viij. q. in scripturis. Et Saulus. Dñe qd vis me facere? Act. ix. super quo verbo Aug. Occi sus agn' a lupis fecit agnos de lupis. Jā parat se ad obediendū q. prius seuerat ad psequendum. Item sup illud Prover. xv. Responso mollis frangit irā: et lingua eucharis in bono hoie abundabit. Sanctus Antonius de ordi ne minorū ait. Rissio mollis humilis subditi frangit irā superbi plati. Unde Prover. xxv. Patientia s. subditi lenietur p. incepto. i. platus. xxx. di. ecclie. et lingua mollis veri s. obedientis cōfringer duritiam. s. zelati austeri. Ne coneris dicit sapiens Eccl. iij. cōtra ictum flumij. i. voluntatem prelati. s. humilia ei caput tuum. Verbum dulce multiplicat amicos: et mitigat inimicos. Et lingua eu charis. i. done gratie in bono s. subditi abundabit. Eccl. vj. vt dicat cum Job. xliij. Vocabis me: et ego rñdebo tibi. Rñder qui sibi p. p. et aio obedit fm Antonium. Jre s. Dach. ij. Ecce Simon frater vester: scio q. vir boni consilij est. ipsum audite semper: et ipse erit vobis pater. Simō interpretatur obediens. Obedientia bonū est cōsiliū. q. p. p. iam voluntatem (que est via ad infernum fm Bern.) docet mortificare: et alterius voluntatem (que est via ad celum) adimplere. Unde Dar. xvj. Si quis vult post me venire: abneget semetipsum. s. per verā obedientiam. et sequatur me. per penitentiam et cōscientiam. Unde Bie go. Sola obedientia est virtus que ceteras virtutes sibi inserit: inferatq. custodit. Obedientia autem fm sanctum Limacū abbatē montis sinai est aie p. p. cō summata abnegatio per corpus manifeste monstrata. Aut obedientia est perfecta: corpore abnegatio per animam ex voluntate feruenter ostensa. Obedientia est fm eundem mortificatio membrorum in viuā mente et deliberatione. Obedientia est imperscrutatus motus: spōs tanea mors: sine curiositate vita: absq. cunctatione et solitudine periculū: carentia timoris mortis: absq. detrimēto naufragium: dormiens vie peragratio. sicut enim dormiens quiescit: curis nec curat de aliquo: ita qui verus obediens est: siue in mari nauigans vel incidēs in latrones: de periculis nō curabit. Neq. precepta discernit. scit enim constanter q. in marryium ei imputabitur quod super ueniet periculum: eo q. obedientiam sine discretionē huius mane prudentie impleuit. Est etiā obedientia perfecte assumpta perfecta omnium presentium rerū obliuio: et a proprijs naturalibus nobilibus verus recessus. Jre obedientia est sepulcrum voluntatis: resurrectio humilitatis: non contradicit aut discernit mortua in bonis aut in apparentibus malis. Qui p. est pie mortificat eius animam. et super omnibus satisfaciens redderationē. Obedientia est depositio hesitationis et districtionis in diuisijs discretionis. Qui enim in preceptis malis apparentibus simpliciter non malis vt peccatum obedit: vere obediens est. sicut Abraam filium immolans. Gen. xxij. et alter cenobita ad preceptum abbatis filium in fumum p. iiciens. Diuinitate vero discretionis in obedientia nō discernēti sunt virtutes que consequuntur obedientia non discernentem. sicut humilitas et patientia et alie virtutes. Finis autem mortificationis et membrorum et corporis et anime et voluntatis labor et dolor. Dedum vero quādoq. est cum dolore: quādoq. sine dolore. Finis vero in omni immobilitate de cetero est et insensibilitate doloris. Tunc inspicitur dolens et contristatus viuens mortuus. iste beatus quando seipsum propriam viderit voluntatem facientem proprij iudicij pondus timens. Quū subditus presidentem djudicat: numq. verus erit

obediens. In quatuor enim pullulat ad prelatum in corde sub
 ditū fides: intantū in ministratioe corpus accelerat. Quan
 do ergo tentatur subditus prepositū iudicare: dicat ser
 penti tentanti. Non ego faci piois: s; ipse mei suscepit iu
 diciū. Beatam obedientiā patres martyriū confessio
 nem existere decreuerunt. Qui propter deum pfecte obe
 dit: perfecte se delicto suo exuit. si vero in quibusdam suis
 perficit voluntate: quis obedire appareat: ipse suum pō
 dus portabit. hucusq; Climacus. ¶ Sed numquid
 solitarij et anachorite absq; obedientia viuūt? Quid ergo
 de Paulo primo eremita et Antonio et Maria egyptia
 ca? Joanne baptista et alijs sanctis innumeris anachori
 tis maxime in egypto? S; respondendum est q; subsunt
 epis in quoru territorio succedunt. vt no. xvi. q. i. qui vere
 in glos. s; Sed et dicendum igitur proinde est q; qui perfe
 cte carnem spūi subiicit et conscientie stimulu iudicē pos
 sider: et ei obedit: nihil sibi de propria voluntate relinquit
 diuini preceptis obediens factus: ante q; visibile obediē
 tiam ptranscat: ad intellectuāle pertingit. que multus ex
 cedit visibile: sicut aia corpus et spūi sram et gratia euan
 gelij legem et gloria gratia et hanc illa substituit et cōme
 dabilem facit. Et per hanc obediētia intellectualem san
 cti anachorite quasi angeli deo obediabant: solū celestia
 sapientes: quibus dignus nō erat mundus. l. heb. xij. Pie
 cedit ergo intellectualis obediētia visibilem incompa
 rabiliter. Et sicut sol stellas suo ortu occultat: ita intelle
 ctualis visibilem. Quare qui intellectuāle non possident:
 s; adhuc sub vitioz molestatur sine visibili: tamq; paruuli
 et sub nocte vitioz plicere vel saluari nō possunt.

Articulus. lxxij.

Boniam ergo obe
 dientia intellectualis diuina illuminatione
 perficitur: et conscientiam possidet iudicem:
 videndum est quid est conscientia: contra
 quam agere est edificare ad gehēnam. xxviii. q. i. s. et hie.
 et de resti. spo. lras. et de sumo. per tuas. ij. ¶ Conscientia
 est diuine scientie motus et operatio cū nostra et in nostra
 scientia. Conscientia est scintilla diuini luminis: in homi
 ne condito subfeminata a principio: quasi quedam cogi
 ratio feruens: et illuminatiua: verbum seu rationem lu
 cis in se continens et ostendens ei bonum a malo. Et hec
 vocatur conscientia et lex naturalis. l. hec est Isaac puteus:
 vt dixerunt patres: que phisilini demones repleuerūt ca
 ligine vitioz. l. hec. xxvi. l. hec in euangelio. Mat. v. aduer
 sarius dicitur. cui qdū sumus in via obediens consenti
 re ne moriamur. l. osentimus vero ei dū eā custodimus.
 ad deum per fidem et obediētia et amorē mādato: um.
 et proximū p pietatē patiētia et humilitatē. ad nos ipsos
 per mortificationē sensuum: custodiam cordis et lingue:
 et odium corporis: et omnium visibilium: et proprie volū
 tatis. ad materias et visibilia rerū per temperantiā et sobrie
 tatē et earū eā custodiā fidelē ostēdēdo in eis: sicut in reb;
 sacris dñi reuerētia et seruitutē. ¶ Dicitur et conscientia: q; si cū
 scientia. s; naturalē diuina et scripta cōfirmata et pformata
 Aut em lege scriptā p legē naturalē menti a deo infusa se
 deo placentes reperunt: que conscientia ab aplo vocat Ro.
 ij. vbi ait. Quis em gres q; legē nō hnt naturaliter ea q;
 legis sunt faciūt: eiusmodi legē nō hntes ipsi sibi sunt lex
 qui ostendūt opus legis scriptū in cordibus suis testimo
 nium reddente illis conscientia ipsor: et inter se inuicem
 cogitationū accusantium aut etiā defendentiū in die quū
 iudicabit dñs occulta hoim et. Unde conscientia signat
 p lapideas tabulas. de qb; l. x. xiiij. Tenet em durabili
 ter in se leges scriptā. Nullus ergo excusari pōt q; scriptu
 ras nesciat. quū scripturā in corde habeat: fm quā viuat.
 Sic. r. mādara i tabulis: tabule i arca: arca i tabernaculo.
 l. heb. ix. sic lex naturalis in conscientia: conscientia vero in aia:
 aia vero in corpore est. S; heu ppter pctm obscurata est
 lex conscientie. Illuminant aut per legē scriptā et legē gra

Conscie
 tiedescr
 ptio.

tie. l. heb. viij. Dabo leges meas in cordibus eorū: et in me
 ribus eorū super scribā eas. Per legem em scriptam cogiti
 tio peccati. Ro. ij. et vij. Unde peccantes per ignorantia
 nō excusantur: licet bonaz hnt emulacionem. cora quos
 ad Ro. x. Et testimonij perhibeo illis q; emulacionem dei
 hnt: s; nō fm scientia. xij. q. i. s. i. xxviii. di. qui ca. Ista etiā
 conscientia est illa lex dei et lex mentis de qua Ro. viij. Con
 delecto: em legi dei fm interiozem hominem. vido autē
 aliam legem repugnantem legi mentis mee. et xxviii. q. v.
 si paulus. de con. di. iij. c. ij. di. vi. in palea. s; pelandū. Iste
 liber conscientie scribendus est calamo aureo honor me
 ritoz. Si aut scribatur male meritis tunc signatur sicut
 in yngue adamantino. i. in corde obliuato. s; heu q; illa
 scriptura ad omnibus legē in die nouissimo. In Die.
 Nudabitur peccatis nostris conscientia: et aperto corde vi
 debuntur legē peccatoz: que sicut sicut sicut in yngue adama
 tino scripte sunt. atq; vniuersa spectantium multitudine le
 get i peccatoz nostro signatas imagines peccatoz. Quia
 ergo quod sit contra conscientia. subaudi fm glos. pccat
 pri vel prohibitiōis. edificat ad gehēnam. xxviii. q. i. s.
 et hie. vbi de hoc. et de resti. spo. lras. et de pccat. c. v.
 Et quidā hnt conscientia cauteriatā in simulatā pel vult
 neratā. l. xij. di. in nomine patris. et. s. ad Timo. iij. quā
 nimis scrupulosam. et desimo. per tuas. ij. Ideo consiliū
 sapientiois adhibendū est fm quod vel sequēda est vel
 non sequēda. vt in p. c. per tuas. et c. de sen. et. inquisitiō
 Alis hnt conscientia erronea et faciens cōtra eam peccat
 mortaliter. vt si haberet quis conscientiam tollēdi palea
 de terra: et si tolleret peccatū mortaliter: tollit eam peccat
 mortaliter cōtra suam conscientia etiā erroneam faciē
 do. vt est expressus p. c. per tuas. et no. de hoc. in p. s. et hie.
 Sicut autem veri religiosi hnt suam puram conscientiam
 am conseruare: ita precipue cauere dnt alioz fratum. l.
 Ro. vij. conscientias ferire aut etiā perturbare. Multis ana
 tem in modis conscientia fratris feritur: et tollitur: et elano
 ne superflua: prudentia: seductione: in seditate: menda
 cio: fraude: deceptione: cōtemptu: liuore: murmuratiōe:
 detractione: vindicta: et reliquis que pariuntur et istis.
 Pura etiā conscientia est anime testimonium. i. ad Ro. i.
 Bloia nostra hec est testimonij conscientie nostre. x. q. iij.
 inter verba. Et beatus q; pōt dicere cū Job. xxvij. Neq; em
 repēbendit me cor: meum. i. conscientia in omni vita mea.
 Ide tñ dicit. Si fuero illius: os meum impia loquet: et si
 sine crimine prauus inueniar. et si purificatus in nite et
 lotus mundis manibus satis me sode: tincitū. et cecrotū
 est vestimentum meum. de pe. di. ij. si em. vltra colum. Et
 Job. ix. fm aliam translationem. De ista etiā puritate cō
 scientie aplo. s. ad Ro. iij. Nihil enim mihi conscientia sum
 Sine puritate istius conscientie nō pōt in anima esse ve
 ra charitas. In. s. ad Timo. s. Finis autem pcepti est char
 ritas et corde puro et conscientia bona et fide nō ficta. de pe.
 di. ij. charitas. ij. s. Ite ergo. Que aut turbata et ingrossa
 ta conscientia est semp presumit seua. sicut dicit Sap. xvi.
 Recta aut conscientia semp pctō pōt radicit: etiā in diabolo
 pscitō et irreconuertibili. Unde poeta.
 Ex templo quodcumq; mali committitur: ipsi
 displicet authori prima hec est vltio: q; se
 Iudice nemo nocēs absoluitur. Eccl. xij. Beat q; non
 est stimular. subaudi a conscientia. In tristitia peccati. q;
 omne pctm tristitia mēti ingerit. Unde Iudeus. Anim
 nunq; potest esse let. Si ergo vis esse semp letus: semper
 bene viuē. Quanta pars: quantum vero gaudium: quan
 ta securitas: quanta fortitudo: quanta spes: vbi est puri
 tas conscientie. Nihil em timet exterius: q; interi? est focu
 rus. De ista sancta conscientia multipliciter cōmēdara. vt
 de. q. i. q. iij. quid obest. et. c. scuti. et. c. in canctis. c. custodi. c.
 inter verba. ¶ Pura conscientia nec adulationibus mal
 culat: nec detractionib; irritat. q; nec dānare pōt inturiat:
 nec coronare laus falsa. fm Diego. Sicut autem nobis